

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

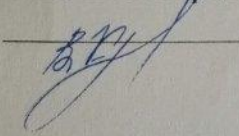
Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено

Вченою радою факультету

протокол від 12 10 2022 № 3

Голова Вченої ради факультету

В. Красвський

Методичні рекомендації

до проведення практичних занять

з навчальної дисципліни

«Аудит фінансово-господарської діяльності»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого

(бакалаврського) рівня

(денної та заочної форми навчання)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

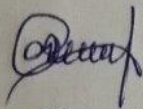
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит
та бізнес-аналітика»

Статус дисципліни : обов'язкова

Ірпінь 2022

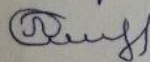
Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни „Аудит фінансово-господарської діяльності”, затвердженої Науковою методичною радою Університету від 18.08.2022 р., протокол № 7.

Укладач:

О.Г. Рябчук, к.е.н., доцент

Рецензенти:

О.В. Панасюк, к.е.н., доцент

О.І.Мазіна, к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено аудиту державного фінансового контролю та аналізу, протокол від 30.09. 2022 р. № 3/1

В.о. завідувача кафедри

А.В. Лісовий, д.е.н., професор

ЗМІСТ

	Стор.
1. Передмова	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Пояснення до виконання практичних робіт	5
4. Оцінювання виконання практичних робіт	5
5. Завдання до виконання практичних робіт	7
6. Рекомендована література	40

ПЕРЕДМОВА

Аудит є однією з основних форм фінансового контролю діяльності підприємств в ринкових умовах. Його основні принципи, види, зміст і методика проведення склалися в закордонних країнах в результаті тривалого періоду розвитку. В Україні аудит почав формуватися після того, як тенденції формування ринкової економіки набули невідворотного характеру. Незалежний аудит, як вид фінансового контролю, спрямований на захист інтересів власників підприємства, а також на підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств в умовах конкурентного середовища.

На сучасному етапі аудит розвивається як з точки зору методики його проведення, так і виникнення нових видів і напрямів аудиту. Цей процес відображається у постійному оновленні і перегляді змісту Міжнародних стандартів аудиту (МСА), які є обов'язковими в Україні. Дедалі більш активно працює Аудиторська палата України, одним з основних напрямків діяльності якої є контроль за якістю аудиту, а також розповсюдження і тлумачення змісту МСА.

Навчальна дисципліна “Аудит фінансово-господарської діяльності” є важливою для всіх економічних спеціальностей, оскільки і менеджери, і фінансисти, і маркетингологи повинні розуміти призначення і можливості аудиту, вміти використовувати його на користь підприємству. Для всіх економічних спеціальностей, навчальна дисципліна “Аудит фінансово-господарської діяльності” носить загальнотеоретичний, базовий характер; студенти повинні ознайомитись з теоретичними основами аудиту, поняттями, прийомами і документами, що використовуються в аудиторській діяльності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни „Аудит фінансово-господарської діяльності”: формування у студентів базових теоретичних знань та практичних навичок проведення аудиту, організації роботи аудиторської фірми і праці аудиторів.

Завдання вивчення дисципліни „Аудит фінансово-господарської діяльності”: вивчення теоретичних основ функціонування аудиту як незалежного фінансового контролю в Україні; нормативно-правових актів, що регулюють аудиторську та банківську діяльність, набуття практичних навичок з організації, планування та виконання аудиторських процедур.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- сутність аудиту в ринкових умовах, його значення, завдання і тенденції розвитку аудиторської діяльності;
- правові та організаційні основи аудиту в Україні та за кордоном;
- організаційні та методичні аспекти аудиту фінансової звітності та надання супутніх послуг;
- міжнародний досвід організації та методики фінансового аудиту;
- методику здійснення зовнішнього і внутрішнього аудиту фінансової та податкової звітності підприємств;
- специфіку аудиторської перевірки акціонерних товариств, малих підприємств, підприємств з іноземними інвестиціями.

вміти:

- планувати роботу аудиторської фірми, розробляти стратегію та загальний план аудиту, програму аудиту, посадові інструкції працівників аудиторської фірми;
- організовувати нормативно-правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення праці аудиторів;
- вибирати оптимальні методи здійснення аудиторських процедур і організовувати їх виконання;
- складати поточні та підсумкові робочі документи аудитора;

- аналізувати одержану під час аудиторської перевірки інформацію, готувати звітність аудитора та аудиторської фірми перед замовником та АПУ;
- організувати систему внутрішнього аудиту;
- організувати співпрацю аудиторів і працівників підприємства-замовника під час підготовки та проведення аудиторських послуг;
- об'єктивно оцінювати інформацію, одержану в процесі аналізу аудиторських доказів і фактів, готувати висновки і рекомендації та подавати звіти за результатами проведення аудиту ефективності;
- складати звіт незалежного аудитора.

ПОЯСНЕННЯ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Підготовка до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни „Аудит фінансово-господарської діяльності”, включає такі форми:

- опрацювання нормативних документів;
- опрацювання лекційного матеріалу навчальної дисципліни;
- підготовка до виконання практичної роботи шляхом більш детального опрацювання рекомендованої основної і додаткової літератури;
- опрацювання тем і питань, які винесені для самостійного вивчення;

Виконання практичних робіт здійснюється здобувачами вищої освіти під керівництвом викладача під час проведення аудиторних занять. Кожна практична робота складається із декількох завдань. Це дасть можливість студентам більш конкретно засвоювати набуті теоретичні знання під час лекцій та самостійної роботи над темами навчальної дисципліни.

При виконанні кожної практичної роботи здобувач вищої освіти повинні виконувати завдання з точки зору аудитора на основі наведеного навчального матеріалу. Перед виконанням завдань потрібно визначити, якими нормативними документами потрібно керуватися аудитору при проведенні аудиту відповідних операцій на підприємстві.

ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Оцінювання виконання практичних робіт проводиться за трьохбальною шкалою по кожній практичній роботі.

відмінно виставляється, якщо здобувач вищої освіти активно працює протягом усього практичного заняття, дає повні відповіді на запитання викладача у відповідності з планом практичного заняття і показує при цьому глибоку оволодіння лекційним матеріалом, знання законодавства, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал та вирішувати ситуаційні завдання.

добре виставляється за умови дотримання таких вимог: здобувач вищої освіти активно працює протягом практичного заняття, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з посиланнями на відповідні нормативні документи та літературні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. Але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу та вирішенні ситуаційних завдань.

задовільно виставляється в тому разі, коли здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, законодавства та навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки й розв'язувати задачі. Але на

занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу та вирішенні ситуаційних завдань.

незадовільно виставляється в разі, коли здобувач вищої освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань та не вірно вирішені ситуаційні завдання

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
Максимальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 3 бали	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання практичної роботи.
Мінімальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 1 бал	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань практичної роботи, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та завдань практичної роботи. Не вирішив жодного практичного завдання.

ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Практична робота 1

Тема 1. Нормативно-законодавче регулювання, теоретичні та методичні основи аудиторської діяльності

Мета: Набути навиків формування портфелю замовлень аудиторської фірми, укладання договору на проведення аудиту, формування групи аудиторів для перевірки. Засвоїти порядок організації внутрішнього аудиту на підприємстві.

Методичні вказівки: Завдання практичної роботи виконувати з точки зору аудитора на основі наведеного нижче навчального матеріалу.

Завдання 1

З'ясуйте, за допомогою яких методичних прийомів можливо встановити наступні факти порушень:

- зберігання на складі надлишкових запасів;
- несвоєчасність оприбуткування готівки в касу підприємства;
- дані виписок банку не відповідають даним, відображеним за рахунком 311;
- порушення умов видачі коштів підзвітним особам;
- згідно даних обліку підприємством було списано більше канцтоварів, ніж отримано від постачальників;
- готівкові кошти та бланки суворої звітності зберігаються із порушенням встановлених вимог;
- відсутність договорів поставки ТМЦ, вартість яких сплачувалась в повному обсязі одному контрагенту;
- недостовірність підписів в касових документах на отримання готівки;
- на підприємстві в наявності бланки сертифікатів, що не обліковуються.

Завдання 2

На підставі статей балансу та звіту про фінансові результати необхідно визначити предмет та об'єкти аудиту. Завдання виконайте у формі таблиці 1.

Таблиця 1

Предмети та об'єкти аудиту фінансової звітності

Предмети аудиту		Об'єкти аудиту	
Назва	Тис. грн.	Назва	Тис. грн.

Питання для самоконтролю:

1. Виникнення, становлення та розвиток аудиту в Україні.

2. Нормативно-законодавче регулювання аудиторської діяльності.
3. Відмінність аудиту від інших форм фінансово-господарського контролю (ревізії).
4. Сутність аудиту, його функції та класифікація.
5. Діяльність та повноваження Аудиторської палати України.
6. Атестація аудиторів.
7. Обов'язковий та добровільний аудит.
8. Предмет і об'єкти аудиторських контролю.
9. Метод та методичні прийоми аудиторського контролю.

Практична робота 2

Тема 2 Аудиторські докази та процедури виявлення шахрайства і помилок

Мета: Засвоїти отримання аудиторських доказів за допомогою аудиторських процедур, документування доказів в процесі виконання аудиту.

Методичні вказівки: з'ясувати зміст аудиторських процедур, визначити поняття аудиторських доказів і їх основні характеристики.

Особливість заняття полягає в тому, що воно включає обговорення кількох ключових понять аудиту, пов'язаних між собою. Крім того, студенти повинні набути навичок складання робочих документів аудитора, що є досить складним завданням, враховуючи відсутність досвіду практичної роботи. Тому особливе значення має чітка організація робіт на цьому занятті.

Питання для обговорення.

1. Аудиторські докази і їх види.
2. Загальні вимоги до аудиторських доказів.
3. Достатність і належність аудиторських доказів. Навести приклади достатності і належності аудиторських доказів.
4. Джерела аудиторських доказів та механізм їх одержання. Коротка характеристика прийомів і процедур аудиту. Під час вивчення цього питання з'ясується, що прийоми і процедури аудиту в значній мірі повторюють прийоми і процедури податкового аудиту, державного фінансового аудиту, і т.п. Тому головну увагу потрібно звернути на співвідношення окремих видів аудиторських прийомів і процедур в аудиті. Які прийоми використовуються на окремих стадіях контрольно-аудиторського процесу?
5. Загальна характеристики робочих документів аудитора. Чому їх складання є обов'язковим?

Завдання 1

Скласти робочі документи аудитора за напрямками перевірки, запропонованими викладачем на основі роздаткових матеріалів.

Завдання до практичного заняття

Скласти робочі документи аудитора для проведення перевірки:

- дебіторської і кредиторської заборгованості;
- обліку матеріальних активів;
- обліку розрахунків.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке аудиторські докази?
2. Які є загальні вимоги до аудиторських доказів.
3. Які є джерела аудиторських доказів?
4. Що таке процедури одержання аудиторських доказів?
5. Процедури виявлення шахрайства і помилок при проведенні аудиту.
6. Використання роботи експертів, яким МСА регулюється.
7. Основні вимоги до використання результатів роботи іншого аудитора
8. Використання інформації, що надається аудитору керівництвом підприємства-клієнта.
9. Які є види аудиторських доказів?
10. Хто може бути експертом при аудиторській перевірці?

Практична робота 3**Тема 3 Організація аудиту фінансової звітності. Стадії аудиторської діяльності**

Мета: Засвоїти основні елементи організації аудиту фінансової звітності та основні стадії аудиторської діяльності

Методичні вказівки: Завдання практичної роботи виконувати з точки зору аудитора на основі наведеного нижче навчального матеріалу.

Завдання 1

Аудиторська фірма «Центр-Аудит» повинна здійснити аудит фінансової звітності підприємства ПрАТ «Інфра».

Для вирішення поставлених завдань аудитор у своїх робочих документах повинен передбачити такі основні напрями аудиту:

- описати інформаційну та нормативну базу об'єкта перевірки;
- перевірити організацію бухгалтерського обліку на підприємстві;
- перевірити стан обліку на підприємстві;
- перевірити достовірність звітності і стану звітної дисципліни.

Завдання 2

Розробити методику та загальну програму аудиту Балансу (Звіту про фінансовий стан), із врахуванням вищезазначених напрямів аудиту.

Провести перевірку тотожності балансу та Головної книги. Залишки на рахунках у Головній книзі за станом на 01.01.2019 р. наведено в таблиці 1, дані статей балансу - у таблиці 2.

Результати перевірки узагальнити в робочому документі аудитора, відомості про розбіжності у процесі перевірки, у звітному документі аудитора.

Дані про залишки на рахунках у Головній книзі

Код рахунку	Назва рахунку	Сальдо рахунку, тис. грн.	
		Дт	Кт
1	2	3	4
103	Будинки та споруди	205290	
104	Машини й устаткування	496746	
105	Транспортні засоби	64150	
106	Інструменти, пристосування, інвентар	5250	
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	53500	
125	Авторські права	10800	
131	Знос основних засобів		285951
132	Знос інших необоротних активів		26750
133	Знос нематеріальних активів		2249
143	Інвестиції непов'язаних сторін	15000	
151	Капітальне будівництво	13861	
152	Придбання основних засобів	5050	
183	Інша дебіторська заборгованість	13090	
201	Сировина та матеріали	870659	
202	Покупні напівфабрикати	85394	
203	Паливо	5303	
204	Тара й тарні матеріали	1951	
205	Будівельні матеріали	3855	
206	Матеріали, передані на переробку	619	
207	Запасні частини	13206	
209	Інші матеріали	41636	
22	МШП	13890	
23	Виробництво	14643	
26	Готова продукція	86408	
281	Товарі на складі	9050	
285	Торгова націнка		2638
301	Каса в національній валюті	1145	
302	Каса в іноземній валюті	150	
311	Поточні рахунки в національній валюті	596865	
312	Поточні рахунки в іноземній валюті	12429	
341	Короткострокові векселі отримані	9700	
352	Інші поточні фінансові інвестиції	102500	
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	164799	
362	Розрахунки з іноземними покупцями	8385	
371	Розрахунки за виданими авансами	7000	
372	Розрахунки з підзвітними особами	90	
374	Розрахунки за претензіями	300	

375	Розрахунки щодо відшкодування збитку	125	
377	Розрахунки з іншими дебіторами	2776	
381	Резерв сумнівних боргів		17318
391	Витрати майбутніх періодів	84	
40	Статутний капітал		685700
423	Дооцінка активів		159350
424	Безоплатно отримані активи		8234
425	Інший додатковий капітал		104300
43	Резервний капітал		25000
441	Нерозподілений прибуток		1008893
443	Прибуток, використаний у звітному періоді	62339	
473	Забезпечення гарантійних зобов'язань		26000
48	Цільове фінансування		20613
501	Довгострокові кредити в національній валюті		40000
621	Короткострокові векселя видані		15900
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками		46910
632	Розрахунки з іноземними постачальниками		15736
6411	Податок з доходів фізичних осіб		8095
6412	ПДВ		109382
6413	Податок на прибуток		51129
6414	Податок на нерухоме майно		30990
6415	Податок на землю		37188
642	Розрахунки з військового збору		2645
643	Податкові зобов'язання		7525
644	Податковий кредит	11625	
651	Розрахунки за ЄСВ		30354
661	Розрахунки щодо заробітної плати		80945
662	Розрахунки з депонентами		970
681	Розрахунки за отриманими авансами		87500
685	Розрахунки з іншими кредиторами		41218
69	Доходи майбутніх періодів		30000
	Всього	3009663	3009663

Таблиця 2

Дані статей балансу станом на 01.01.2019

Актив	Код рядка	На кінець звітного періоду
1	2	3

I Необоротні активи		8551
Нематеріальні активи	1000	
первісна вартість	1001	10800
накопичена амортизація	1002	2249
Незавершені капітальні інвестиції	1005	18911
Основні засоби	1010	512235
первісна вартість	1011	824936
знос	1012	312701
Інвестиційна нерухомість	1015	
Довгострокові біологічні активи	1020	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	
інші фінансові інвестиції	1035	15000
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	13090
Відстрочені податкові активи	1045	
Інші необоротні активи	1090	
Усього за розділом I	1095	567787
II Оборотні активи		
Запаси	1100	1143976
Поточні біологічні активи	1110	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	155866
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7000
з бюджетом	1135	
у тому числі з податку на прибуток	1136	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12991
Поточні фінансові інвестиції	1160	102500
Г роші та їх еквіваленти	1165	610589
Витрати майбутніх періодів	1170	84
Інші оборотні активи	1190	11625
Усього за розділом II	1195	2033006
III Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	
Баланс	1300	2600793
Пасив	Код рядка	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал		685700
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	

Капітал у дооцінках	1405	
Додатковий капітал	1410	272064
Резервний капітал	1415	25000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	946554
Неоплачений капітал	1425	()
Вилучений капітал	1430	()
Усього за розділом I	1495	1929318
II Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	
Довгострокові кредити банків	1510	40000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	
Довгострокові забезпечення	1520	26000
Цільове фінансування	1525	20613
Усього за розділом II	1595	86613
III Поточні зобов'язання і забезпечення		
Короткострокові кредити банків	1600	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	
товари, роботи, послуги	1615	62646
розрахунками з бюджетом	1620	208439
1	2	3
у тому числі з податку на прибуток	1621	51129
розрахунками зі страхування	1625	61344
розрахунками з оплати праці	1630	81915
Поточні забезпечення	1660	
Доходи майбутніх періодів	1665	30000
Інші поточні зобов'язання	1690	53018
Усього за розділом III	1695	584862
IV Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		
Баланс	1900	2600793

Робоча документація

РД

Результати перевірки тотожності показників балансу та Головної книги

Показники	Код рядка	Номер рахунку	Залишки по рахунках		
			За балансом	За Головною книгою	Розбіжність

Зведення даних про розбіжності, що виявлені в результаті перевірки показників
балансу та Головної книги

Статті балансу	Код рядка	Заниження у балансі	Завищення у балансі	Ознака суттєвості

Завдання 3

Розробити методику та загальну програму аудиту Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), із врахуванням вищезазначених напрямів аудиту. Провести перевірку тотожності Звіту про фінансові результати та Головної книги. Залишки на рахунках у Головній книзі за станом на 01.01.2019 р. наведено в таблиці 3, дані статей Звіту про фінансові результати - у таблиці 4.

Результати перевірки узагальнити в робочому документі аудитора, відомості про розбіжності у процесі перевірки, - у звітному документі аудитора.

Таблиця 1.5

Дані про залишки на рахунках у Головній книзі

Код рахунку	Назва рахунку	Тис. грн.	
		Дт	Кт
1	2	3	4
641.1	ПДВ		5261
701	Дохід від реалізації готової продукції		31566
704.1	Сезонні знижки		325
712	Дохід від реалізації інших оборотних активів		647
713	Дохід від операційної оренди		522
715	Одержані штрафи, пені, неустойки		312
716	Відшкодування раніше списаних активів		115
719	Інші доходи від операційної діяльності		662
722	Дохід від спільної діяльності		725
732	Відсотки одержані		97
733	Інші доходи від фінансових операцій		35
741	Дохід від реалізації фінансових інвестицій		189
745	Дохід від безоплатно одержаних активів		32
746	Інші доходи від звичайної діяльності		24
801	Витрати сировини й матеріалів	2348	
803	Витрати палива й енергії	1487	
804	Витрати тари й тарних матеріалів	954	
805	Витрати будівельних матеріалів	1457	
806	Витрати запасних частин	978	

808	Витрати товарів	1004	
809	Інші матеріальні витрати	521	
811	Виплати за окладами й тарифами	6471	
812	Премії та заохочення	1891	
813	Компенсаційні виплати	254	
814	Оплата відпусток	1103	
816	Інші витрати на оплату праці	129	
821	Відрахування на державне соціальне страхування	4791	
831	Амортизація основних засобів	1789	
832	Амортизація інших необоротних матеріальних активів	222	
833	Амортизація нематеріальних активів	118	
84	Інші операційні витрати	1331	
901	Собівартість реалізованої готової продукції	20456	
1	2	3	4
92	Адміністративні витрати	1457	
93	Витрати на збут	3245	
941	Витрати на дослідження і розробки	213	
943	Собівартість реалізованих виробничих запасів	546	
944	Сумнівні та безнадійні борги	98	
946	Втрати від знецінення запасів	111	
947	Нестачі і втрати від псування цінностей	209	
948	Визнані штрафи, пені, неустойки	117	
949	Інші витрати операційної діяльності	164	
951	Відсотки за кредит	99	
952	Інші фінансові витрати	90	
962	Витрати від спільної діяльності	165	
971	Собівартість реалізованих фінансових інвестицій	91	
975	Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій	58	
976	Списання необоротних активів	21	
977	Інші витрати звичайної діяльності	29	
981	Податок на прибуток від звичайної діяльності	499	

Таблиця 4

Дані статей Звіту про фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період
1	2	3
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	25980
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(20456)
Валовий: прибуток	2090	5524

збиток	2095	()
Інші операційні доходи	2120	2258
Адміністративні витрати	2130	(1457)
Витрати на збут	2150	(3245)
Інші операційні витрати	2180	(1458)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1622
збиток	2195	()
Дохід від участі в капіталі	2200	725
Інші фінансові доходи	2220	132
Інші доходи	2240	245
Фінансові витрати	2250	(189)
Втрати від участі в капіталі	2255	(165)
Інші витрати	2270	(199)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2171
збиток	2295	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	500
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	
чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1671
збиток	2355	()
<i>II ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ</i>		
Матеріальні затрати	2500	8517
Витрати на оплату праці	2505	9848
Відрахування на соціальні заходи	2510	4791
Амортизація	2515	2129
Інші операційні витрати	2520	1331
Разом	2550	26616

Робоча документація

РД

Результати перевірки тотожності показників Звіту про фінансові результати та
Головної книги

Показники	Код рядка	Номер рахунку	Залишки по рахунках		
			За даними звіту	За Головною книгою	Розбіжність

Зведення даних про розбіжності, що виявлені в результаті перевірки показників
Звіту про фінансові результати та Головної книги

Статті звіту	Код рядка	Заниження у звіті	Завищення у звіті	Ознака суттєвості

Перелік питань для самоконтролю:

1. Стадії аудиторської перевірки.
2. Стадія попереднього обстеження суб'єкта.
3. Права, обов'язки та відповідальність аудиторів і аудиторських фірм.
4. Порядок укладання договору на проведення аудиту.
5. План і програма аудиторської перевірки.
6. Сутність аудиторського ризику.
7. Властивий ризик та методика його визначення.
8. Ризик контролю та методика його визначення.
9. Ризик невиявлення та методика його визначення.
10. Методика визначення загального аудиторського ризику.

Практична робота 4

Тема 4. Організація та види аудиторських послуг

Мета: Засвоїти основні елементи організації надання аудиторських послуг аудиторською фірмою.

Методичні вказівки: Завдання практичної роботи виконувати з точки зору аудитора на основі наведеного нижче навчального матеріалу.

Завдання 1

Проаналізуйте види завдань аудиту та аудиторських послуг за характером виконуваної аудиторської роботи. На основі засвоєного матеріалу заповніть таблицю 1.

Види завдань аудиту та аудиторських послуг

Основні характеристики	Аудит фінансової звітності	Огляд фінансової звітності	Інші завдання з надання впевненості	Супутні аудиторські послуги
Мета				
Концептуальна основа				
Користувачі				
Об'єкти				
Результати				

Питання для самоконтролю:

1. Які основні аудиторські послуги можуть надавати аудиторські фірми?
2. Які існують основні напрями діяльності аудиторських фірм?
3. Якою є структура середньої аудиторської фірми?
4. Основні посадові вимоги до керівника аудиторської фірми.
5. Особливості організації праці аудиторів.
6. Основні вимоги до робочого місця аудитора.
7. що таке операційний аудит?
8. Що таке фінансовий аудит?

Практична робота 5**Тема 5. Особливості проведення внутрішнього аудиту фінансово-господарської діяльності**

Мета: Засвоїти основні елементи проведення внутрішнього аудиту фінансово-господарської діяльності підприємства.

Методичні вказівки: Завдання практичної роботи виконувати з точки зору аудитора на основі наведеного нижче навчального матеріалу.

Завдання 1

1. Назвіть основні форми взаємозв'язку внутрішньої служби аудиту з іншими структурними підрозділами підприємства. Завдання виконайте у формі таблиці 1.

Таблиця 1.8

Взаємозв'язок внутрішньої служби аудиту з іншими підрозділами підприємства

Підрозділ підприємства	Форми та напрями взаємозв'язку із внутрішньою службою аудиту
Апарат управління	
Відділ постачання та збуту	
Склад ТМЦ	
Виробничі цехи	
Планово-економічний відділ	
Бухгалтерія	

Завдання 2

Здійсніть порівняльну характеристику системи внутрішнього контролю підприємства, служби внутрішнього аудиту та зовнішнього аудиту за наведеними ознаками. Завдання виконайте у формі таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика системи внутрішнього контролю підприємства, служби внутрішнього аудиту та зовнішнього аудиту

Ознака	Служба внутрішнього аудиту	Система внутрішнього контролю	Зовнішній аудит
1 Мета контролю			
2 Суб'єкт контролю			
3 Зацікавлені сторони			
4 Об'єкти контролю			
5 Виконавці			
6 Підпорядкованість			
7 Ступінь незалежності			
8 Методи контролю			

Завдання 3

Аудитору для перевірки нарахування амортизації основних засобів за грудень 2016 року подана наступна інформація (табл. 3).

Амортизація основних засобів

Дата введення в експлуатацію	Термін, роки експлуатації	Назва об'єкту	Первісна вартість	Ліквідаційна вартість	Знос на початок місяця	Сума амортизації за місяць		Знос на кінець місяця
						Кореспондуючий рахунок	Сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
12.12.2000	30	Будівля цеху	300000	-	129167	91	833	130000
15.01.2005	10	Монтажний верстат	60000	5000	53500	23	500	54000
20.11.2008	5	Вальцювальний верстат	24000	-	24000	23	400	24400
25.11.2015	10	Автомобіль ГАЗ 3110	142156	-	-	23	1185	1185
18.12.2015	10	Станок для порізки штапиків	20648	1648	-	23	158	158
		Разом:	546804	—	206667		3076	209743

Додаткові дані :

- згідно з наказом про облікову політику амортизацію основних засобів слід нараховувати прямолінійним методом;
- згідно з актом на списання основних засобів № 128 від 10.11.2016. списано вальцювальний верстат.
- згідно з договором оренди транспортних засобів від 25.11.2016 автомобіль ГАЗ-3110 взято в операційну оренду.

Необхідно:

- перевірити правильність облікових рішень щодо нарахування амортизації основних засобів за грудень 2015 року;
- визначити, які методи доцільно застосовувати при проведенні аудиторської перевірки нарахування амортизації, щоб встановити наступне: дотримання облікової політики при нарахуванні амортизації; помилки при розрахунку амортизації; правильність відображення нарахованої амортизації на рахунках бухгалтерського обліку.
- узагальнити результати аудиту, скласти робочий документ аудитора (за наведеною нижче формою) і аудиторський звіт.

Робоча документація

РД ___

Перевірка нарахування амортизації основних засобів

№ з/п	Назва об'єкту	Первісна вартість	Відображено в обліку			Нараховано за даними аудитора			Відхилення
			Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

Питання для самоконтролю:

1. Особливості внутрішнього та зовнішнього аудиту.
2. Об'єкти проведення внутрішнього аудиту на підприємстві.
3. Основні методичні прийоми внутрішнього аудиту.
4. Основні етапи процесу планування внутрішнього аудиту.
5. Основні функції внутрішнього аудиту.
6. Що є основним завданням внутрішнього аудиту?

Практична робота 7**Тема 8. Аудит необоротних активів**

Мета: Навчитися організовувати процес аудиту необоротних активів на підприємстві, засвоїти методику його проведення.

Методичні вказівки. Завдання потрібно виконувати з точки зору аудитора. Перед виконанням завдань потрібно визначити, якими законодавчими та іншими нормативними документами потрібно керуватися аудитору при проведенні аудиту необоротних активів.

Завдання 1

У процесі проведення аудиту основних засобів підприємства були опрацьовані наступні операції. Підприємство придбало об'єкт основних засобів за грошові кошти купівельною вартістю 25 200 грн (в т.ч. ПДВ). Витрати на доставку склали 78 грн. з ПДВ. Витрати на монтаж та запуск - 210 грн з ПДВ.

Витрати на відрядження директора, пов'язані з придбанням основних засобів - 320 грн. Витрати на оплату відсотків за кредит, за рахунок якого придбані основні засоби - 340 грн. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином (див. табл. 1).

Таблиця 1

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
152	631	25200

641	631	4200
631	311	25200
97	685	78
641	685	13
97	685	210
641	685	35
685	311	288
23	372	320
152	601	340
10	152	

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

РД _____

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій з основними засобами

№	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума

Завдання 2

У процесі проведення аудиту основних засобів підприємства були опрацьовані наступні операції. Підприємство в звітному періоді здійснило заміну деталей на вантажному автомобілі, що використовується для транспортування готової продукції. Частина знятих деталей оприбутковано на суму 120 грн і продано в цьому ж звітному періоді за ціною реалізації 180 грн. (разом з ПДВ). Вартість заміненних запчастин становила - 450 грн (без ПДВ). В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
151	207	450
207	719	180
361	712	120
943	207	180

712	791	120
719	791	180
791	93	450

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки (наведені у завданні 7.1).
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Завдання 3

У процесі проведення аудиту основних засобів підприємства були встановлені наступні факти. Під час капітального будівництва виробничого приміщення підприємства:

Використано будматеріалів на суму 24 тис. грн (в т. ч. ПДВ),

Витрати на оплату праці та соціальні заходи - 2 тис. грн.

Витрати на оплату монтажних робіт - 3,6 тис. грн. (в т. ч. ПДВ),

Витрати на державну реєстрацію - 0,2 тис. грн.

В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 3

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
23	205	24,0
977	661,65	2,0
977	685	3,6
641	685	0,6
977	685	0,2

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки (наведені у завданні 8.1).
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Завдання 4

У процесі проведення аудиту основних засобів підприємства були опрацьовані наступні операції. Підприємство безоплатно отримало об'єкт основних засобів залишковою вартістю 9 тис. грн. Витрати на транспортування та монтаж безоплатно отриманих основних засобів 1,74 тис. грн з ПДВ. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
10	745	9
10	631	1,74
641	631	0,29
631	311	1,74

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки (наведені у завданні 8.1).
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке необоротні активи?
2. Що таке нематеріальний актив?
3. Що включають в себе джерела інформації аудиту основних засобів?
4. В чому полягає контроль оренди основних засобів?
5. Як перевірити правильність індексації основних засобів?
6. Що таке інвентаризація?
7. Основні процедури аудиту амортизації основних засобів.
8. Джерела інформації аудиту нематеріальних активів.

Практична робота 8**Тема 9. Аудит запасів і витрат діяльності**

Мета: Навчитися проводити аудит запасів і витрат діяльності, засвоїти методику його проведення.

Методичні вказівки: Завдання практичної роботи потрібно виконувати з точки зору аудитора. Перед виконанням завдань потрібно визначити, якими законодавчими та іншими нормативними документами потрібно керуватися аудитору при проведенні аудиту операцій із запасами та витратами підприємства.

Завдання 1

У процесі проведення аудиту виробничих запасів підприємства були встановлені наступні факти. Була проведена інвентаризація на складі паливно-мастильних матеріалів, у результаті чого встановлено:

Таблиця 2.5

Результати інвентаризації паливно-мастильних матеріалів

	Номер балансового рахунку	Кількість ПММ за даними інвентаризації становила, л:	Кількість ПММ за даними обліку становила, л:	Середня ціна без ПДВ, грн.:
Бензин АІ-80	203.1	841	851	9,95
Бензин АІ-92	203.2	391	387	10,35
Бензин АІ-95	203.3	485	480	10,75

У пояснювальній записці завідувач складом причин цих відхилень не назвав. В бухгалтерії підприємства було зараховано як пересортицю по бензину АІ-80 лишків бензину АІ-92, АІ-95, а залишок списано в межах норм природного убутку.

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація
Порівняльна відомість результатів інвентаризації

Назва ТМЦ	Ціна, грн.	Залишок				Нестача		Лишки	
		За даними обліку		За даними інвентаризації		К-ть, л	Сума, грн.	К-ть, л	Сума, грн.
		К-ть, л	Сума, грн.	К-ть, л	Сума, грн.				
Бензин АІ-80									
Бензин АІ-95									
Бензин АІ-92									

Вибірка результатів інвентаризації запасів

Назва ТМЦ	Номер рахунку	Залишок за даними інвентаризації	Залишок за даними обліку	Сума виявлених інвентаризацією			Відображено в обліку			
				Нестач запасів	Лишків запасів	Втрат від псування запасів	Зараховано за пересортицею	Списано в межах норм убутку	Віднесено на винних осіб	сано на фінансові результати
Бензин АІ-80										
Бензин АІ-95										
Бензин АІ-92										

Завдання 2

У процесі проведення аудиту виробничих запасів підприємства були встановлені наступні факти. Підприємство закупило матеріали для виробництва продукції на суму 2625 грн (в т.ч. ПДВ). Витрати на транспортування склали 389 грн (в т.ч. ПДВ). В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн.
371	311	2625
208	631	2625
631	371	2625
371	311	389
94	631	389
644	631	65

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій з виробничими запасами

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Характер порушення
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

Завдання 3

Розробіть програму проведення аудиту витрат і собівартості продукції за наведеною формою.

РД_

Мета проведення аудиту

Витрати та собівартість продукції підприємства обліковуються на наступних рахунках:

Номер балансового рахунку	Опис рахунку

Програма аудиту витрат і собівартості продукції

№ з/п	Відповідність до мети аудиту	Аудиторські процедури	Індекс робочого документа	Виконавець	Термін виконання	Примітки

Завдання 4

Протягом звітного періоду підприємство здійснило наступні операції. Списані матеріали у виробництво на суму 25430 грн, нараховано заробітну плату працівникам основного виробництва 10567 грн та адміністративно- управлінському персоналу 6380 грн. Частина загальновиробничих витрат, що відносяться до собівартості склала 2370 грн. За даними, наведеними в бухгалтерській довідці сума амортизації виробничого обладнання склала 1234 грн, будівлі підприємства - 2450 грн. Вартість електроенергії, спожитої на потреби виробництва за період склала 5000 грн (без ПДВ). За наведеними вище даними бухгалтер склав кошторис витрат на виробництво для визначення собівартості продукції. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.16 - Журнал господарських операцій

Робочий документ аудитора

Дт	Кт	Сума, грн
23	201	25430
23	91	2370
23	661	16947
23	131	3684
23	631	5000
901	23	53431

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

Відомість перевірки правильності відображення в обліку витрат на виробництво і собівартості продукції

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Примітки
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

Перелік виявлених помилок і порушень при аудиті витрат на виробництво і собівартості продукції

№ з/п	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№	Дата	Сума, грн	

Питання для самоконтролю:

1. В чому полягає поняття виробничих запасів?
2. Що таке витрати діяльності?
3. Що таке виробнича собівартість?
4. Що включають витрати виробництва?
5. Які джерела інформації аудиторі досліджують при проведенні аудиту витрат підприємства?
6. Що є метою аудиту запасів підприємства?
7. Які основні напрями аудиту операційних витрат?
8. Які основні процедури виконують аудиторі при перевірці товарних запасів?
9. Які основні методичні прийоми застосовують аудиторі при перевірці витрат за статтями калькуляції?
10. В чому полягає функціонально-вартісний аналіз?

Практична робота 9

Тема 10. Аудит грошових коштів і дебіторської заборгованості

Мета: Навчитися проводити аудит грошових коштів і дебіторської заборгованості підприємств, засвоїти методику його проведення.

Методичні вказівки: Всі завдання практичної роботи потрібно виконувати з точки зору аудитора. Перед виконанням завдань потрібно визначити, якими законодавчими і нормативними документами потрібно керуватися аудитору при проведенні аудиту операцій з грошовими коштами на підприємстві.

Завдання 1

Складіть програму аудиту касових операцій з урахуванням наведених нижче аспектів перевірки.

Мета проведення аудиту: висловлення аудитором думки щодо повноти, достовірності, законності й об'єктивності здійснених і відображених у бухгалтерському обліку й звітності касових операцій.

Якісні аспекти діяльності підприємства:

1. Наявність.
2. Достовірність і повнота.
3. Права й обов'язки.
4. Відображення у встановлені строки і оцінка.
5. Представлення та розкриття інформації.

Завдання аудиту	Якісні аспекти фінансового звіту
А. Документальне забезпечення касових операцій	1,2
Б. Своєчасне й повне відображення руху грошових коштів	1,2,4
В. Дотримання законодавчих обмежень	1,3,4
Г. Належна класифікація залишків на рахунках й правильне віднесення до статей фінансової звітності	5

Завдання виконайте за наведеною нижче формою робочого документа.

Програма аудиту касових операцій

№ з/п	Відповідність до мети аудиту	Аудиторські процедури	Індекс робочого документа	Виконавець	Термін виконання	Примітки

Завдання 2

Під час аудиту касових операцій на ТОВ «Деліс» були встановлені наступні факти:

1. Згідно з випискою банку від 25.03.200X р. з розрахункового рахунку було одержано 25 000 грн на виплату заробітної плати і 300 грн на господарські потреби. За звітом касира 25 000 грн було оприбуткована 25.03.20XX р., а сума 300 грн. - 27.03.20XX. У день оприбуткування виплачена заробітна плата в сумі 24 500 грн й відшкодовано підзвітні суми в розмірі 250 грн. 29.05.20XX р. решту суми було повернуто до банку.

2. За видатковим касовим ордером № 14 від 1 березня поточного року було видано під звіт інженеру М. С. Іванову 570 грн на витрати з відрядження до м. Києва. У видатковому касовому ордері № 14 в якості підтверджуючого документа зазначено наказ № 8. Аудитор встановив, що згідно з цим наказом М. С. Іванов їде у відрядження до м. Києва строком на 3 дні з 3 по 6 березня.

3. У видатковому касовому ордері № 14 наявні підписи касира та бухгалтера з обліку грошових коштів. При зіставленні підпису одержувача коштів у видатковому касовому ордері № 14 з підписом Іванова М. С. в розрахунково-платіжній відомості на одержання зарплати за попередній місяць встановлено, що підписи не збігаються.

4. При подальшій перевірці готівкових операцій виявлено, що за М. С. Івановим на дату видачі грошей обліковується дебіторська заборгованість на суму 400 грн за раніше виданими сумами.

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість

виявлених порушень законодавчих та нормативних актів при перевірці
регулювання норм обліку готівки

Документи, звіти, облікові реєстри				Суть порушення, спосіб виявлення	Назва нормативних актів, вимоги яких порушені	Розрахунок фінансових санкцій
Назва	№	Дата	Сума, грн.			

Завдання 3

На підприємстві під час аудиту розрахунків із підзвітними особами за другий квартал поточного року було встановлено:

1. На підприємстві 21 квітня видано на господарські потреби в підзвіт І.І. Іванову в сумі 200 грн. Звіт про використання коштів та залишок готівки в бухгалтерію було здано 23 квітня. До звіту підколені товарні чеки на суму 170 грн.

2. Початок відрядження згідно наказу 25 квітня. Менеджер зі збуту С.С. Сидоров отримав у підзвіт кошти на відрядження в сумі 5000 грн. Термін відрядження 3 дні. За раніше видані підзвітні суми менеджер зі збуту заборгованостей не мав. Останній авансовий звіт поданий в

бухгалтерію 29 квітня. До нього підколені такі документи:

- 1) квитки на проїзд кожний по 210,00 грн;
- 2) квитанції готелю за проживання з одноразовим харчуванням на суму 1500 грн;
- 3) добові нараховані в сумі 600,00 грн;

Залишок готівки повернутий не був.

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Перевірка своєчасності повернення підзвітних сум

№ з/п	Підзвітна особа, цільове призначення	Одержання під звіт		Авансовий звіт		Повернення в касу		Затримка розрахунку	
		Дата	Сума, грн.	Дата	Сума, грн.	Дата	Сума, грн.	Дата	Сума, грн.

Перелік виявлених помилок і порушень при аудиті розрахунків з підзвітними особами

№ з/п	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№	Дата	Сума, грн.	

Завдання 4

Під час здійснення аудиторської перевірки за претензіями за другий квартал 20XX року на підприємстві були перевірені наступні операції. Здійснено передоплату відповідно до договору купівлі-продажу ТОВ «Мрія» на суму 7985 грн. (з ПДВ). При отриманні 10.04.20XX матеріалів виявлено нестачу на суму 430 грн. (з ПДВ). Підприємством виставлено претензію постачальнику. Постачальник претензію задовольнив: у тому ж звітному періоді здійснив до поставку матеріалів. В обліку підприємства господарські операції відображені у таблиці 2.7.

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Таблиця 2

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
371	311	7985
201	631	6654

644	631	331
374	371	430

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій за претензіями

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Завдання 5

Підприємством здійснено передоплату АТ «Світ» на суму 2118 грн (з ПДВ). Під час приймання матеріалів 15.05.20XX встановлено нестачу з вини постачальника на суму 192 грн (з ПДВ). Постачальник претензію щодо нестачі матеріалів частково задовольнив, компенсувавши грошовими коштами 150 грн. Решта претензії залишилась незадоволеною (судовий позов відхилено). В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 3

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
371	311	2118
641	644	353
201	371	1926
374	371	192
311	374	150
641	644	25

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій за претензіями

№	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн.	Дт	Кт	Сума, грн.

Питання для самоконтролю:

1. Якими нормативними документами регулюється облік касових операцій?
2. Що таке дебіторська заборгованість?
3. Що включає перевірка наявності поточної заборгованості?
4. Що таке розрахунковий документ?
5. Які основні напрями аудиту дебіторської заборгованості?
6. Які основні методичні прийоми застосовують аудитори при перевірці надходження готівки з банку в касу підприємства?
7. Які основні процедури виконують аудитори при перевірці грошових коштів?
8. В чому полягає методичний прийом аудиту зустрічна перевірка?

Практична робота 10**Тема 11. Аудит доходів і фінансових результатів**

Мета: Навчитися організовувати процес аудиту доходів і фінансових результатів підприємства, засвоїти методику його проведення.

Методичні вказівки: Завдання практичної роботи потрібно виконувати з точки зору аудитора. Перед виконанням завдань потрібно визначити, якими законодавчими та іншими нормативними документами потрібно керуватися аудитору при проведенні аудиту доходів і фінансових результатів.

Завдання 1

Розробіть програму проведення аудиту доходів і фінансових результатів за наведеною формою

РД

Мета проведення аудиту:

Доходи, витрати та фінансові результати підприємства обліковуються на наступних рахунках:

Номер балансового рахунку	Опис рахунку

Програма аудиту доходів і фінансових результатів

Завдання 2

Протягом звітного періоду підприємство отримало такі доходи та понесені наступні витрати на їх отримання.

№ з/п	Відповідність до мети аудиту	Аудиторські процедури	Індекс робочого документа	Виконавець	Термін виконання	Примітки

Визнано дохід від реалізації продукції на суму 61 908 грн (в т.ч. ПДВ), списана фактична собівартість реалізованої продукції 29 957 грн. До витрат звітнього періоду було віднесено: витрати на збут 4257 грн, адміністративні витрати 17 046 грн. За наведеними вище даними бухгалтер склав бухгалтерську довідку щодо закриття рахунків та визначення фінансового результату. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 1

Визначення фінансово результату

Дт	Кт	Сума, грн
70	79	61908
23	90	29957
79	92	17046
79	93	4257
44	79	?

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Робоча документація

Відомість перевірки правильності відображення в обліку фінансових результатів

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Примітки
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Сума	

Перелік виявлених помилок і порушень при аудиті фінансових результатів

№ з/п	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№	Дата	Сума, грн	

Питання для самоконтролю:

1. Що таке дохід суб'єкта господарювання?
2. Що таке прибуток підприємства?
3. Які об'єкти аудиту фінансових результатів?

4. В чому полягає системно-орієнтований підхід до проведення аудиту?
5. Що є метою аудиту фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання?
6. Які основні методичні прийоми аудиту доходів і фінансових результатів підприємства?
7. Які основні джерела інформації аудиту доходів суб'єкта господарювання?

Практична робота 11

Тема 12. Аудит капіталу і зобов'язань

Мета: Навчитися організовувати процес аудиту зобов'язань підприємства, засвоїти методику його проведення.

Методичні вказівки: Завдання практичної роботи потрібно виконувати з точки зору аудитора. Перед виконанням завдань потрібно визначити, якими законодавчими та іншими нормативними документами потрібно керуватися аудитору при проведенні аудиту зобов'язань.

Завдання 1

Підприємство закупило запчастини для ремонту обладнання на суму 28,2 тис. грн. (в т.ч. ПДВ - 4,7 тис. грн.), паливо - 9 тис. грн. (в т.ч. ПДВ - 1,5 тис. грн.). Витрати на транспортування запчастин склали 1,26 тис. грн. (в т.ч. ПДВ - 0,21 тис. грн.). В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 1

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, тис. грн
207	631	23,5
641	631	4,7
631	311	28,2
203	311	7,5
641	631	1,5
631	311	9
97	631	1,26
641	631	0,21

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства	Рекомендовано аудитором	Примітки
-------	----------------	-----------------------------------	-------------------------	----------

		Дт	Кт	Сума, грн.	Дт	Кт	Сума, грн.

Завдання 2

Підприємством здійснено передоплату за будівельні матеріали. Через кілька днів було отримано виробничі запаси, які були доставлені власним вантажним автомобілем. Витрати на транспортування склали - 75 грн. Вартість будівельних матеріалів становить 3169 тис. грн, в т.ч. ПДВ - 528,17 грн. Під час приймання матеріалів встановлено нестачу на суму 400 грн. Причиною нестачі є природна втрата виробничих запасів під час транспортування. В обліку підприємства господарські операції відображені наступним чином:

Таблиця 2.

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
371	301	3169
205	631	3244
644	631	528,17
947	631	400
631	371	3244

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Узагальнити дані перевірки, сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Завдання 3

Проводячи аудиторську перевірку списання заборгованості за авансами, аудитор використав такий метод, як зустрічна перевірка, в результаті якої він встановив наступне відображення розрахунків між підприємствами:

Таблиця 3

Журнал господарських операцій

Дт	Кт	Сума, грн
Облік у продавця		

311	681	1200
643	641/ПДВ	2000
681	791	12000
641/ПДВ	643	2000
Облік у покупця		
371	311	10000
641/ПДВ	644	2000
944 38	38 791	12000
644	641/ПДВ	2000

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.

Сформулювати висновки і розробити	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором			Характер порушення
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	

Завдання 4

При здійсненні аудиту розрахунків за банківськими кредитами, аудитор отримав наступну інформацію. 01.02.XX р. підприємство отримало короткостроковий кредит у сумі 600 000 грн на термін 9 місяців. Згідно із кредитною угодою підприємство щомісяця сплачує відсотки за користування кредитом. 01.09.XX р. через фінансові ускладнення у діяльності підприємства за згодою банку кредит було пролонговано до 30.04.XX р. Бухгалтером були відображені наступні операції.

Таблиця 4.

Журнал господарських операцій

Кореспонденція рахунків		Сума, грн
Дт	Кт	
311	601	600000,00
Щомісячно (наприкінці місяця)		
951	685	9800,00
У вересні XX р.		
501	601	600000,00

Необхідно:

1. Визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку.
2. Скласти робочі документи аудитора за результатами перевірки.
3. Сформулювати висновки і розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Відомість перевірки правильності відображення в обліку розрахунків за кредитом банку

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку підприємства			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн.	Дт	Кт	Сума, грн.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке капітал підприємства?
2. Що таке зобов'язання підприємства?
3. Що включає аналіз структури капіталу?
4. Якими основними нормативними документами регулюється облік капіталу підприємства?
5. Які основні джерела інформації досліджують аудитори при проведенні перевірки зобов'язань підприємства?
6. Які основні методичні прийоми застосовуються при проведенні аудиту строків погашення і забезпечення погашень кредитів?

Практична робота 12

Тема 14. Робочі документи аудитора, аудиторський звіт та аудиторський висновок

Мета: Навчитися складати робочі документи аудитора, аудиторський звіт та аудиторський висновок.

Методичні вказівки: Завдання практичної роботи потрібно виконувати з точки зору аудитора. Перед виконанням завдань потрібно визначити, якими законодавчими та іншими нормативними документами потрібно керуватися аудитору при формуванні аудиторського висновку та складанні робочих документів.

Завдання 1

У ході аудиту фінансової звітності були виявлені наступні факти.

У зв'язку з тим, що аудитори були призначені після звітного періоду, вони не мали змоги спостерігати за інвентаризацією запасів на початок і кінець року. Тому в аудиторів не було можливості впевнитися в кількості запасів, вартість яких відображена в звіті про фінансовий стан. Крім того, впровадження нової комп'ютеризованої системи обліку дебіторської заборгованості призвело до численних помилок у її сумах. Станом на дату аудиторського звіту управлінський персонал продовжував усувати недоліки системи та виправляти помилки. Аудитори не мали змоги підтвердити або перевірити альтернативними засобами статті дебіторської заборгованості, включені у звіт про фінансовий стан. У зв'язку з цим, аудитори не мали змоги визначити, чи існувала потреба в будь-яких корегуваннях запасів і дебіторської заборгованості, відображених чи не відображених в обліку, а також елементів, що формує звіт про фінансові результати, звіт про зміни у власному капіталі і звіт про рух грошових коштів.

Оцініть обставини аудиторської перевірки та оберіть вид аудиторської думки. Обґрунтуйте свою точку зору з позиції Міжнародних стандартів аудиту.

Завдання 2

У ході аудиту фінансової звітності були виявлені наступні факти.

Вартість запасів компанії відображена у звіті про фінансовий стан за первісною вартістю. Управлінський персонал не визнав запаси за найменшою: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації, що є відхилення від прийнятої концептуальної основи фінансової звітності. Облікові записи компанії свідчать про те, що якби управлінський персонал визнав запаси за меншою з двох вартостей: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації, потрібно було б провести уцінку запасів до їх первісної вартості. Відповідно собівартість продукції збільшилась, а чистий дохід, податок на прибуток та власний капітал акціонерів зменшився. За винятком впливу цих фактів, фінансова звітність відображає достовірно, в усіх інших суттєвих аспектах, фінансовий стан компанії та її фінансові результати і рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до прийнятої концептуальної основи фінансової звітності.

Оцініть обставини аудиторської перевірки та оберіть вид аудиторської думки. Обґрунтуйте свою точку зору з позиції Міжнародних стандартів аудиту.

Завдання 3

У ході аудиту фінансової звітності були виявлені наступні факти.

Як пояснюється в примітках компанія не консолідувала фінансову звітність дочірнього підприємства, яке придбала в попередньому звітному періоді, оскільки вона не змогла впевнитися у справедливій вартості окремих суттєвих активів та зобов'язань дочірнього підприємства на дату придбання. Тому ця інвестиція відображена в обліку за методом собівартості. Відповідно до прийнятої концептуальної основи фінансової звітності дочірнє підприємство має бути консолідоване, оскільки воно перебуває під контролем компанії. Якби воно було консолідоване, це суттєво б вплинуло на велику кількість елементів консолідованої фінансової звітності, але вплив на проведення консолідації не був визначений.

Оцініть обставини аудиторської перевірки та оберіть вид аудиторської думки. Обґрунтуйте свою точку зору з позиції Міжнародних стандартів аудиту.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке робочі документи аудитора?
2. Що таке аудиторський звіт?
3. В чому полягає узагальнення і реалізація результатів аудиту?
4. Які є вимоги до складання робочих документів аудитора?
5. Класифікація робочих документів аудитора.
6. Види аудиторських звітів.
7. Структура аудиторського звіту.
8. Аудиторські звіти за результатами виконання спеціального завдання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України, прийнятий Верховною Радою України 21 грудня 2017 року № 2258-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Київ, 2016–2017. URL: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C1.pdf.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV із змінами та доповненнями URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності URL: <http://minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art>
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 URL: <http://minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art>
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Консолідована фінансова звітність" затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 628 URL: <http://minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art>
7. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / Ф.Ф. Бутинець. – К. : Ліра – К, 2019. – 912 с.
8. Бюджетний кодекс України : закон України від 21 червня 2001 р. № 2542-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Господарський кодекс України : закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>.
10. Земельний кодекс України : закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2768-14>
11. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : наказ від 02.09.2014 № 879. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон України від 07 грудня 1984 р. №8073-X URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=80731-10>
13. Конституція України : закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2>
14. Кримінальний кодекс України : закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>
15. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Мінфіну України від 30.11.99р. № 291, редакція від 24.07.2015 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
16. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11 «Зобов'язання» : наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби» : наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
19. Положення «Про документальне забезпечення записів в бух обліку» : наказ Мінфіну України № 88 від 24 травня 1995 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
20. Про банки і банківську діяльність : закон України від 16 липня 1999 р. № 2121-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
21. Про господарські товариства : закон України від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
22. Про інвестиційну діяльність : закон України від 18 вересня 1991 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
23. Про оренду землі : закон України від 06 жовтня 1998 р. № 161-XIV. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua>.

24. Митний кодекс України : закон України від 11 липня 2002 р. № 92-IV URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=92-15>

25. Цивільний кодекс України : закон України від 16 січня 2003 р. № 435 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

26. Пономарьова Н., Войнаренко М., Замазій О. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту. Навчальний посібник, рекомендовано МОН України. Центр навчальної літератури. 2020 р. 488 с.

27. Немченко В. Аудит. Основи державного, незалежного, професійного та внутрішнього аудиту. Навчальний посібник. За редакцією О. Редько, В. Кононенко. Центр навчальної літератури. 2019 р. 540 с.

28. Виноградова М., Жидеєва Л. Аудит. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури. 2019 р. 654 с.

29. Рядська В., Петраков Я. Аудит. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури. 2019 р. 416 с.

Допоміжна:

30. Кулаковська Л.П, Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: навч. посіб. / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча – Київ, «Каравелла», 2017. – 558 с.

31. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : навч. посіб. / В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна, та ін.. – К. : Кондор, 2018. – 240 с.

32. Огійчук М.Ф. Аудит: організація і методика. / М.Ф. Огійчук, І.Т. Новіков, І.І. Рагуліна. – К. : Алерта, 2017. – 584 с.

33. Сопко В. В., Організація і методика проведення аудиту : навч. посібн. / В. В. Сопко, В. П. Шило. – Київ. 2017. – 575 с.

34. Усач Л. П. Аудит за міжнародними стандартами : навч. посібн. / Л. П. Усач – Київ. 2016 – 345 с.

35. Труш В. Є. Організація і методика аудиту підприємницької діяльності : навч. посібн. / В. Є. Труш. – К. : Ліра-К, 2018. – 124 с.

36. Чернелевський Л. М. Аудит: теорія і практика : навч. посіб. / Л. М. Чернелевський, Н.І. Беренда. – К. : Хай-Тек Прес, 2016. – 560 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

37. Google scholar. URL: <https://scholar.google.com/>

38. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

39. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>

40. Ліга. Закон. URL: <https://ligazakon.net/>

41. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

42. Рахункова палата України. URL: <http://rp.gov.ua/home/>

43. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

44. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/team>

45. Аудиторська палата України. URL: <https://www.apu.com.ua>

46. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. URL: <https://www.apob.org.ua/>

Міжнародні видання:

1. Academic Journals & Conferences of Lviv Polytechnic National University.

2. Journal of Accounting Research.

3. Sustainable development of economy / Білоцерківський національний аграрний університет, Університет економіки і підприємництва, Інститут економіки, технологій і підприємництва.

4. Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин.

5. Журнал європейської економіки: науковий журнал / Терноп. нац. екон. ун-т.

6. Збірник наукових праць "Фінанси, облік і аудит" / Київський національний економічний університет.

7. Збірник наукових праць «Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту» / Національна академія статистики, обліку та аудиту.

8. Міжнародний збірник наукових праць «Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу» / Житомирський державний технологічний університет.
9. Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес-Інформ».
10. Науково-теоретичний журнал «Наука й економіка» / ПВНЗ «Хмельницький економічний університет».
11. Фаховий економічний журнал «Актуальні проблеми економіки».